

Promo-LEX constată o pregătire insuficientă a secțiilor de votare din țară și mai multe cheltuieli nereflectate în rapoartele financiare ale concurenților electorali

Misiunea Promo-LEX de observare a Alegerilor din 30 octombrie 2016 constată în [Raportul Nr. 4](#) o pregătire insuficie

ntă a secțiilor de votare din țară, cazuri de utilizare a resurselor administrative de către concurenții electorali, cazuri ce pot fi calificate drept oferire a cadourilor electorale, dar și cheltuieli nereflectate în rapoartele financiare prezentate de concurenții electorali. Raportul acoperă perioada de monitorizare 5 octombrie – 27 octombrie 2016.

Promo-LEX constată în raportul de monitorizare că, **legislația națională creează condiții inechitabile candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova** și consideră necesar de a fi ajustat cadrul legal, în așa fel încât, toți candidații electorali să fie puși pe picior de egalitate, or, validarea tardivă a concurenților electorali poate dezavantaja anumite partide și candidați electorali în timpul campaniei.

În perioada de monitorizare, **observatorii au vizitat 1 817 secții de votare** și au comunicat despre lipsa de dotare cu mobilier în 63 de secții, lipsa accesului la internet în 587 de cazuri, lipsa telefoniei în 606 cazuri, lipsa mijloacelor anti-incendiu în 757 de cazuri, lipsa bunei iluminări în 316 cazuri, lipsa calculatoarelor în 468 de cazuri, lipsa agentului termic în 735 de cazuri, lipsa condițiilor de acces pentru persoanele cu necesități locomotorii în 1132 de cazuri și lipsa instrumentelor pentru persoanele cu necesități speciale de vedere în 1191 de cazuri. Observatorii Promo-LEX au raportat și cel puțin 3 cazuri în care, la momentul vizitei, secțiile de votare nu întrunea un set de condiții minime pentru asigurarea votării.

De asemenea, la data de 19 octombrie 2016, pe un eșantion de 207 secții de votare, în intervalul 15.00-17.00, observatorii Promo-LEX au contactat telefonic 207 secțiile de votare ale birourile electorale. **În timpul verificării telefonice, 144 secții de votare nu au răspuns la apel, ceea ce constituie 69.6 % din numărul total al secțiilor de votare contactate.** Asociația Promo-LEX constată perpetuarea aceleași abateri și la alegerile locale generale din 14 (28) iunie 2015 (64% sau 136 cazuri) și alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 (63 % sau 133 cazuri).

Misiunea de Observare Promo-LEX atestă în continuare tendința de utilizare a resurselor administrative în promovarea unui candidat sau potențial candidat. Observatorii Promo-LEX au raportat **cel puțin 21 cazuri de utilizare a resurselor administrative** de către potențialii candidați/candidați în

această perioadă: Marian Lupu (PDM) – 13 cazuri; Mihai Ghimpu (PL) – 6 cazuri; Igor Dodon (PPPSRM) – 1 caz; Iurie Leancă (PPPEM) – 1 caz.

De asemenea, potrivit constatărilor, **Lupu Marian, Ghimpu Mihai, Leancă Iurie, Dodon Igor, Radu Silvia și Popenco Inna au avut amplasate afișe electorale în locuri interzise**, cum ar fi: garduri, stâlpi, porți, stații. Totodată, observatorii au constatat **cel puțin 7 cazuri care pot fi calificate drept oferire a cadourilor** cu tentă electorală: Igor Dodon (PPPSRM) – 3 cazuri; Inna Popenco (PPMSPR) – 2; Dumitru Ciubașenco (PPPN) – 1; Andrei Năstase (PPDA) – 1.

Observatorii Promo-LEX au mai comunicat despre **cel puțin 11 cazuri de activități de denigrare a concurenților electorali**, în care au fost vizați: Andrei Năstase (PPDA), Maia Sandu (PPPAS) și liderului PPPN Renato Usatîi. Totodată, au fost comunicate 10 cazuri de vandalizare a publicității stradale și mobile. Concurenții vizați sunt: Marian Lupu (PDM) – 4 cazuri; Inna Popenco (PPMSPR) – 2; Mihai Ghimpu (PL) – 2; Igor Dodon (PPPSRM) – 1 și Maia Sandu (PPPAS) – 1.

Misiunea de Observare constată că, **sursele de finanțare ale concurenților electorali s-au împărțit în felul ce urmează**: donații financiare de la 1 511 persoane fizice (pentru 8 concurenți electorali) în sumă totală de 27 246 860 lei, donații financiare de la 9 persoane juridice în sumă de 4 971 261,05 lei pentru 4 concurenți electorali (Iurie Leancă/PPPEM, Dumitru Ciubașenco/PPPN, Maia Sandu/PPPAS, Inna Popenco/MSPRR) și donații materiale în sumă totală de 756 086 lei, pentru 4 concurenți electorali (Maia Sandu/PPPAS, Igor Dodon/PPPSRM, Inna Popenco/MSPRR, Dumitru Ciubașenco/PPPN).

Conform analizei Misiunii Promo-LEX, **au fost stabilite 4 categorii de donații: “foarte mari”** – peste 1 mln lei (Silvia Radu/CI – 1 donator; Dumitru Ciubașenco/PPPN – 1 donator; Inna Popenco/MSPRR – 1 donator), **“mari”** – de la 75 mii până la 1 mln lei (Mihai Ghimpu/PL – 6 donatori; Silvia Radu/CI – 1

donator; Inna Popenco/MSPRR – 2 donatori; Dumitru Ciubașenco/PPPN – 3 donatori; Iurie Leancă/PPPPEM – 2 donatori; Maia Sandu/PPPAS – 1 donator), **“medii”** – de la 60 mii lei până la 75 mii lei (Marian Lupu/PDM – 24 donatori; Igor Dodon/PPPSRM – 2 donatori; Iurie Leancă/PPPPEM – 3 donatori; Valeriu Ghilețchi/CI – 1 donator) și **“alte donații”** – până la 60 mii lei: (Marian Lupu/PDM – 1018 donatori; Dumitru Ciubașenco/PPPN – 254 donatori; Iurie Leancă/PPPPEM – 73 donatori; Igor Dodon/PPPSRM – 123 donatori; Mihai Ghimpu/PL – 1 donator; Maia Sandu/PPPAS – 1 donator).

Promo-LEX remarcă o pondere majoră a categoriei de cheltuieli pentru **“Publicitate”** în rapoartele concurenților electorali. Astfel, **pentru publicitate sunt raportate 97,05% din totalul cheltuielilor**, urmate de 1,05% pentru utilizarea transportului, 1,04% cheltuieli pentru întruniri și evenimente, 0,22% cheltuieli raportate pentru consultanță, 0,18% costuri suplimentare de întreținere, cheltuieli pentru delegarea sau detașarea persoanelor (voluntari/observatori) – 0,08% și alte cheltuieli – 0,38%.

Totodată, **observatorii Promo-LEX constată un șir de cheltuieli ale concurenților electorali nereflectate în rapoartele financiare.** Astfel, observatorii au raportat că, 10 concurenți electorali au utilizat cel puțin 167 sedii în 35 de centre raionale, municipiile Chișinău, Bălți și UTAG, însă doar 3 au indicat astfel de cheltuieli în rapoartele depuse la CEC. Tot aici, constatăm că, 10 concurenți electorali au utilizat servicii de comunicații în primele 2 săptămâni de campanie electorală, iar la capitolul cheltuieli, acestea s-au regăsit doar în raportul unui concurent electoral (Marian Lupu). Observatorii Promo-LEX au raportat și utilizarea transportului în RM cu scop electoral de către cel puțin 10 concurenți electorali, însă doar 4 concurenți electorali au indicat astfel de cheltuieli în rapoartele depuse la CEC.

Potrivit observatorilor Promo-LEX, 9 concurenți electorali au omis reflectarea anumitor cheltuieli pentru materiale

promoționale în rapoartele privind finanțarea campaniei electorale depuse la CEC. Doar 3 din concurenții electorali (Marian Lupu, Dumitru Ciubașenco, Inna Popenco) au indicat cheltuieli ce se încadrează în estimările Misiunii Promo-LEX.

Varianta electronică este disponibilă [aici](#).

Misiunea de observare Promo-LEX cuprinde 42 observatori pe termen lung, care vor monitoriza procesul electoral în toate circumscriptiile electorale din Republica Moldova în perioada 31 august – 30 noiembrie 2016. În ziua alegerilor, Promo-LEX va delega câte un observator pe termen scurt în fiecare secție de votare din țară. MOA Promo-LEX va realiza Numărarea în Paralel a Voturilor în toate secțiile de votare. Misiunea va observa alegerile și în 47 SV constituite peste hotarele RM. Observatorii implicați în procesul de monitorizare semnează Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu bunăcredință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de o echipă centrală formată din 37 de persoane.

Pentru moment, activitatea MOA Promo-LEX și Campania "Ieși la Vot" sunt susținute financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ambasada Marii Britanii la Chișinău, National Endowment for Democracy și Consiliul Europei. Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovschi, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX: GSM 060804022, e-mail: presa@promolex.md